

Қарашығанақ-жақсылықтан ұлыға

Кіріспе

Батыс Қазақстан облысында орналасқан Қарашығанақ мұнай-газ конденсаты кен орны әлемдегі ең ірі мұнай-газ конденсаты кен орындарының бірі болып табылады. Қарашығанақ Қазақстанда көмірсутектердің үлкен қоры бар сұйық көмірсутектердің (Мұнай және конденсат) үшінші ірі өндірушісі болып табылады, бұл оны еліміздің экономикасы үшін өмірлік маңызды активке айналдырады.

Қарашығанақ кен орнын Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В. компаниясы 2038 жылғы қаңтарға дейін қолданыста болатын өнімді бөлу туралы түпкілікті келісім шеңберінде Оперейтинг жүргізеді. Қарашығанақ кен орнын игеру және пайдалану жобасының [бұдан әрі – Жоба] инвесторлары төрт шетелдік инвестор және ҚазМұнайГаз Ұлттық компаниясы [бұдан әрі – Консорциум] болып табылады. Төрелік даулардың тарихына қарамастан, Қазақстан консорциумы мен Үкіметі кен орнының үздіксіз операциялық қызметі мен дамуын қамтамасыз ете отырып, оларды реттей алды.

Сұйық көмірсутектерді өндірудің тұрақты деңгейіне қол жеткізілгеннен кейін жобаның одан әрі дамуы табиғи газ өндіруді ұлғайту болып табылады. Қарашығанақ газ өңдеу зауытының құрылысы газ өндіру мен өткізу көлемін ұлғайтып қана қоймай, сұйық көмірсутектерді өндіру деңгейін ұстап тұруды жалғастыруға мүмкіндік береді. Бұл өз кезегінде елдің энергетикалық қауіпсіздігін арттырып, Қазақстанның пайдасына салық түсімдерінің тұрақтылығын қамтамасыз етеді, сондай-ақ отандық газ химиясы үшін ресурстық базаны кеңейтеді.

Қарашығанақ және оның Қазақстанға әсері

Батыс Қазақстан облысында орналасқан Қарашығанақ мұнай-газ конденсаты кен орны [геологиялық бастапқы қорлары](#) 1,7 миллиард тоннадан астам сұйық көмірсутегі және 1,7 триллион текше метрден астам табиғи газы бар әлемдегі ең ірі мұнай-газ конденсаты кен орындарының бірі болып табылады. Кен орны 1979 жылы ашылды, кен орнын тәжірибелік-өнеркәсіптік игеру 1984 жылы басталды. Қарашығанақ кен орны Қазақстанның солтүстік-батысында, Ресей шекарасына жақын жерде орналасқан, оны игерудің технологиялық схемасы өндірілетін шикізат Орынбор газ өңдеу зауытына [ОГӨЗ] қайта өңдеуге толық көлемде жеткізілетінін көздеді. Кеңес Одағы ыдырағаннан кейін Газпром компаниясы Қазақстан Үкіметіне кен орнын бірлесіп игеруді ұсынды,

алайда қазақстандық билік шетелдік компанияларды серіктес ретінде тарту ниетін білдіріп, бас тартты.

1992 жылдан бастап 5 жыл бойы әлеуетті инвесторлармен келіссөздер жүргізіліп, 1997 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Бритиш Газ (қазір Шелл), Аджип (қазір Эни), Тексако (қазір Шеврон) және Лукойл компанияларының консорциумы арасында өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімге қол қойылды. ӨБК туралы 1997 жылғы 18 қарашада 40 жыл мерзімге қол қойылды және 1998 жылғы 27 қаңтарда күшіне енді.

Қарашығанақ кен орнын Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В. [КПО] компаниясы басқарады, жобаның ағымдағы инвесторлары Эни (29,25%), Шелл (29,25%), Шеврон (18%), ЛУКОЙЛ (13,5%) және ҚазМұнайГаз ҰК (10%) болып табылады. Эни және Шелл компаниялары (100% B) Karachaganak Limited аффилиирленген компаниясы арқылы) Қарашығанақ кен орнының бірлескен операторлары болып табылады. [ҚазМұнайГаз ҰК 2011 жылы Қазақстан мен Консорциум арасындағы салықтық шағымдар](#) және экспорттық кедендік баж төлеу мәселесі туралы дауды реттеу нәтижесінде жобаға үлесті сатып алды.

Қазіргі уақытта жоба көмірсутектерді өндірудің қол жеткізілген полкін қолдау үшін кен орнына кәсіптік қызмет көрсету сатысында. ӨСК қол қойылғаннан бері кен орнын игеруге [31,3 миллиард АҚШ долларынан астам инвестиция салынды](#).

Қарашығанақтан өндірілген шикі газ Ресейдің Орынбор қаласына тасымалданады, онда ОГӨЗ-де өңделеді. Содан кейін алынған тауарлық газ Қазақстанға қайтарылады. Осы операция үшін Қазмұнайгаз ҰК және ресейлік Газпром компаниясы КПО-дан шикі газ сатып алатын, МӨЗ-де өңдейтін және оны республикаға қайта сататын ҚазРосГаз бірлескен кәсіпорнын құрды. Келісім 2038 жылға дейін, яғни ӨСК мерзімінің соңына дейін қолданылады.

Өндірілетін сұйық көмірсутектер көлемінің негізгі бөлігі экспортқа Каспий құбыр консорциумының (89%) және «Өзен – Атырау – Самара» магистральдық құбырының құбыр жүйесі арқылы жеткізіледі.

КПО Қазақстанда «Теңізшевройл» [ТШО] және North Caspian Operating Company [NCOC] кейін сұйық көмірсутектердің үшінші ірі өндірушісі болып табылады. Қарашығанақта өндіру 1984 жылы басталды, төменде соңғы 10 жылдағы ақпарат берілген.

Добыча, млн тонн	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Қазақстан	79	78	86	90	91	86	86	84	90	88
КПО (2024 год - прогноз)	12	12	12	12	11	12	11	11	12	12
Доля КПО, %	15%	15%	15%	13%	12%	14%	13%	13%	13%	14%

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics құрастырылды

КПО қазақстандық ойыншылар арасындағы нарықтағы компанияның үлесі сияқты өндіріс көлемінде тұрақтылықты көрсетеді. 2024 жылы шамамен 12 млн тонна сұйық (тұрақсыздандырылмаған) көмірсутектер өндіріледі деп күтілуде, бұл елдегі өндірістің жалпы көлемінің 14% -ы құрайды. 2023 жылғы 01 қаңтардағы жағдай бойынша КПО сұйық көмірсутектерінің алынатын қорлары 307 миллион тоннаны (қазақстандық жіктеу бойынша А+Б+С1+С2 санаттары) немесе Қазақстанның алынатын мұнай және конденсат қорларының 6% -ы құрады. 2023 жылғы өндіріс деңгейінде қорлар мен тау-кен жұмыстарының арақатынасы шамамен 25 жылды құрайды. КПА табиғи газ қорлары көлемі бойынша NCOC-тан кейінгі екінші болып табылады және 2022 жылдың соңындағы жағдай бойынша 833 миллиард текше метрді құрайды, бұл Қазақстанның табиғи газдың жалпы алынатын қорларының 22%-ға тең.

Қазақстандағы үшінші ірі өндіруші кәсіпорын бола отырып және көмірсутектердің үлкен қорларына ие бола отырып, КПО республика экономикасы үшін өмірлік маңызды актив болып табылады. Барлық оң сәттерге қарамастан, Қазақстан Үкіметінің жоба бойынша [3,5 миллиард АҚШ доллары сомасына](#) кен орнын игеруге қатысатын компанияларға өтелетін шығындарға қатысты шағымы бар екенін атап өту маңызды. Энергетика министрлігі төрелік даудың егжей-тегжейлері құпия екенін айтты. "PSA" ЖШС [PSA] өкілетті органының басшысы Бекет Избастин [сұхбатында](#) Қазақстанның талабы тек ӨБК-нің іргелі рәсімдері мен талаптарына негізделгенін, инвесторлардың құқықтары толық сақталғанын, ӨБК тұрақтылығы туралы ережелер бұзылмағанын, ал Тараптар арасындағы дауларды тәуелсіз және бейтарап төрелік трибуналдың юрисдикциясына шешу практикасы республиканың жалпы қабылданған әлемдік бизнес-қоғамдастықта даулы жағдайларды шешу тетіктер талаптарын сақтауға бейілділігін куәландыратынын атап өтті.

Бұған дейін бір жағынан да, екінші жағынан да шағымдарды Қарашығанақ кен орнын игеру және пайдалану жөніндегі жоспарларды бұзбай реттеуге болатын еді. Мұндай реттеудің жаңа мысалы [«ҚазРосГаз» ЖШС мен КПО арасындағы дауды реттеу туралы келісім жасасу](#) болып табылады, соның нәтижесінде мұнай өндіру және тауарлық газды елдің ішкі нарығына үздіксіз жеткізу қамтамасыз етіледі.

Қарашығанақты дамыту жобалары

Кен орнын дамыту Қарашығанақты кеңейту жобасын орындау шеңберінде жүзеге асырылады, ол екі кезеңнен тұрады: пр-1А және пр-1Б. Қарашығанақ кен орнында көмірсутектер алынып, қабат қысымы төмендеген сайын газ факторы артады, яғни өндірілген сұйық көмірсутектердегі газ мөлшері артады. Екі кезең де шикі газды дайындау және қабатқа қайта айдау жөніндегі қуаттарды ұлғайтуға бағытталған, бұл Қарашығанақ кен орнындағы өндіру полкін қол жеткізілген деңгейде қолдауға мүмкіндік береді.

Бесінші газды кері айдау компрессорының құрылысын қоса алғанда, PRK-1A кезеңі сәтті аяқталды және [2024 жылдың қыркүйегінде салтанатты түрде](#) іске қосылды. 2020 жылы басталған бұл кезең COVID-19 пандемиясы мен геосаяси тұрақсыздыққа байланысты қиындықтарға қарамастан жүзеге асырылды және жоспарланған кесте бойынша аяқталды. PRK-1A-ны аяқтау мұнай өндіру деңгейін ұстап тұру, газ факторын тиімді басқару және консорциумның барлық қатысушылары үшін кірісті арттыру үшін маңызды қадам болып табылады.

2022 жылы рұқсат етілген PRK-1B екінші кезеңі болып табылады саябақ және шикі газды кері айдау үшін алтыншы компрессордың құрылысын қамтиды. Бұл жоба құрылыс жұмыстары сатысында және PRK-1A сияқты Қарашығанақ кен орнында сұйық көмірсутектерді өндіру деңгейін ұстап тұруға бағытталған.

Pr-1B жобасын аяқтау Қарашығанақ кен орнын газ факторын ұлғайту есебінен одан әрі дамыту перспективаларын ашады. Қарашығанақтан газ үшін қазақстандық өңдеу қуаттылықтарының ағымдағы шектелуі, сондай-ақ [МӨЗ-де газды қабылдауға мерзімді шектеулер](#) газ өндіру мен өткізу көлемінің ұлғаюына кедергі келтіреді, бұл жаңа газ өңдеу зауытының құрылысын стратегиялық маңызды қадамға айналдырады.

Қуаттылығы жылына 4,5 миллиард текше метр шикі газды құрайтын Қарашығанақ ГӨЗ салу жобасы қарастырылуда, бірақ оның экономикалық орындылығы зауыттан шығатын тауарлық газдың бағасына байланысты. Бұл баға ішкі нарықтағы ағымдағы баға деңгейінен асып кетуі керек деп күтілуде, бұл құрылыс шешімдерін қабылдауды қиындатады. 2024 жылғы шілдеде Үкімет отырысында Энергетика министрі Алмасадам Сәтқалиев "Қарашығанақ" МӨЗ құрылысының жобасын іске асыру КПО қаражаты есебінен жүзеге асырылатынын, 2024 жылғы ақпанда ЕРС тендеріне қатысуға құжаттарды қабылдау аяқталғанын және қазіргі уақытта әлеуетті өнім берушілердің тендерлік өтінімдерін бағалау жүріп жатқанын [хабарлады](#). Қарашығанақ МӨЗ құрылысына салынған инвестициялар мөлшерін алдын ала бағалау [3,5 миллиард АҚШ доллары](#).

[КПО бағалауына сәйкес](#) жаңа ГӨЗ арқасында мұнай өндіруге елеулі әсер етпей, ӨБК соңына дейін кен орнынан шикі газ өндіруді жылына 9-дан 13 миллиард текше метрге дейін ұлғайту мүмкіндігі пайда болады. КПО PSA-мен бірлесіп газ стратегиясын іске асырудың Жол картасы әзірленді, онда 2028 жылы зауытты іске қосумен Қарашығанақ МӨЗ құрылысы жобасын іске асырудың жеделдетілген жоспары көзделеді.

Табиғи газдың едәуір қорлары отандық газ химиясын дамыту үшін пайдаланылуы мүмкін (және қажет). Мысалы, Kazakh Invest [Қарашығанақ кен орны базасында газ-химия кешенін салу](#) бойынша инвестициялық жобаны іске асыруға ұсынады. Құрамында қышқыл газы (CO₂+H₂S) бар сепарация және тұрақтандыру газдарын өңдеу бойынша салынған кешен дайын өнім ретінде сұйытылған көмірсутекті газ, полиэтилен және бензин өндіруге мүмкіндік береді.

Қарашығанақтың фискалдық режимі

Дисклеймер: Қарашығанақ бойынша ӨБК шарттарын оның Тараптары ашпайды. Инвестициялардың нақты сомалары және жобаны іске асырудың басқа ерекшеліктері нақты белгісіз. Жоба және оның ақша ағындары туралы осы Талдамалық мақалада берілген ақпарат ашық көздерден алынған ақпарат, оның ішінде жобаға қатысы бар ресми тұлғалардың мәлімдемелері негізінде дайындалады.

ӨБК [өнімді бөлу туралы келісім] — бұл халықаралық инвестор Қарашығанақ кен орны сияқты ірі жобаны барлау мен игеруді қаржыландыратын мұнай-газ саласында қолданылатын келісімшарттық құрылым. ӨБК шеңберінде инвестор өз шығындарын жобаны іске асырудан алынған кірістер есебінен өтейді, ал қалған пайда Үкімет пен инвестор арасында бөлінеді. Бұл келісім шығындарды өтеудің және пайданы бөлудің құрылымдық әдісін ұсына отырып, шетелдік инвестицияларды тартуға бағытталған. Керісінше, жер қойнауын пайдалану келісімшарты әдетте тікелей жалдау немесе ресурстарды өндіруге лицензияны қамтиды, инвестор Үкіметке роялти мен салық төлейді, бірақ өндірілген ресурстарға меншік құқығын сақтайды. Қарашығанақ келісімі сияқты ӨБК көбінесе шығындарды өтеу мен пайданы бөлудің нақты шарттарын қамтиды, бұл оларды күрделірек және ауқымды жобаларға бейімделеді. Басқа мегажоба - Қашаған бойынша ӨБК шарттары туралы ақпарат біздің [«Қашаған кен орны – болашаққа арналған шарттар мен жоспарлар»](#) мақаласында, ал [«Теңіз тиімділігі – 2033 жыл және одан әрі»](#) мақаласында Теңіз бойынша тұрақтандырылған Келісімшарттың шарттары сипатталған. Қарашығанақ бойынша ӨСК өтемдік және пайдалы мұнай-газ шикізаты, табыс салығы туралы ережелерді, сондай-ақ уақыт өте келе пайданы бөлу коэффициентін түзететін арнайы триггерлерді қамтиды.

Қарашығанақтың салық режимі көмірсутектерді сатудан түсетін кірістердің Консорциум мен Қазақстан Үкіметі арасында қалай бөлінетінін айқындайтын кешенді құрылым болып табылады. Тиесілі үлестерді есептеу пайданы шығындар үлесіне [өтемақы мұнай-газ шикізаты] және пайда үлесіне [пайдалы өтемақы шикізаты] бөлуге негізделген.

Шығындар үлесі консорциум мүшелерінің ағымдағы кезеңдегі шығындарын жабады және 2009 жылы қол жеткізілген шығындарды өтеудің толық кезеңінен кейін бөлінуге жататын таза ақшалай түсімдердің 60% құрайды. Ағымдағы сәтте шығындардың үлесі консорциумның ағымдағы сәтте шеккен нақты шығындарына (операциялық және күрделі) сәйкес келеді.

Пайданың үлесі бөлуге жататын таза ақшалай түсімдердің кемінде 40% -ды құрайтын шығындар үлесін шегергенде бөлуге болатын таза ақшалай түсімдерді білдіреді. Пайданың үлесі бұдан әрі Қазақстан Республикасы арасында кемінде 20% және консорциумның барлық мүшелері арасында 80% артық емес бөлінеді, бұл объективтілік индексінің триггеріне байланысты. Объективтілік индексі, өз кезегінде, 0-ден 20% -ға

дейінгі шкала бойынша рентабельділіктің ішкі нормасының мәні арқылы Жобаның өтелуіне байланысты. Жобаның ішкі кірісі ұлғайған сайын консорциум пайдасының үлесі 80% - дан 20% - ға дейін төмендейді. ВНР деңгейі 20%-дан асқаннан кейін консорциум пайдасының үлесі 10% - ға тең болады, демек, Қазақстан пайдасының үлесі 90% - ға тең болады.

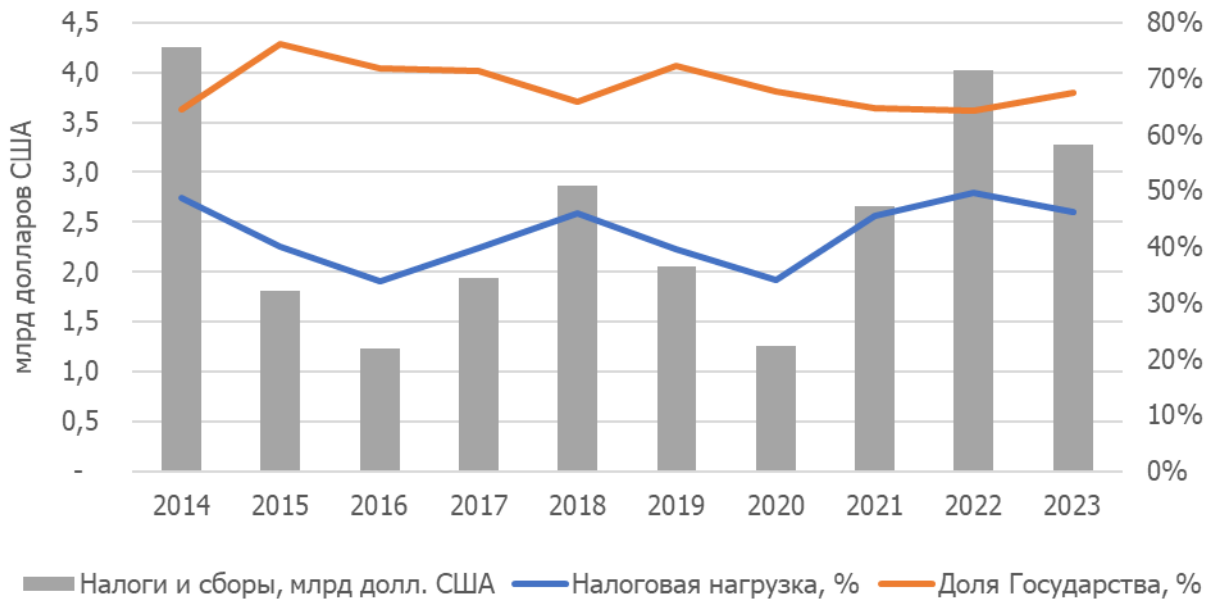
Сондай-ақ Үкімет консорциум мүшелерінен салық салынатын табыстың 30% мөлшерінде табыс салығын алады.

Табыстарды бөлудің осы тетіктерінен басқа, Үкімет ҚазМұнайГаз ҰК арқылы жобаның 10% акциясына иелік етеді.

Қарашығанақ және мемлекет үлесі

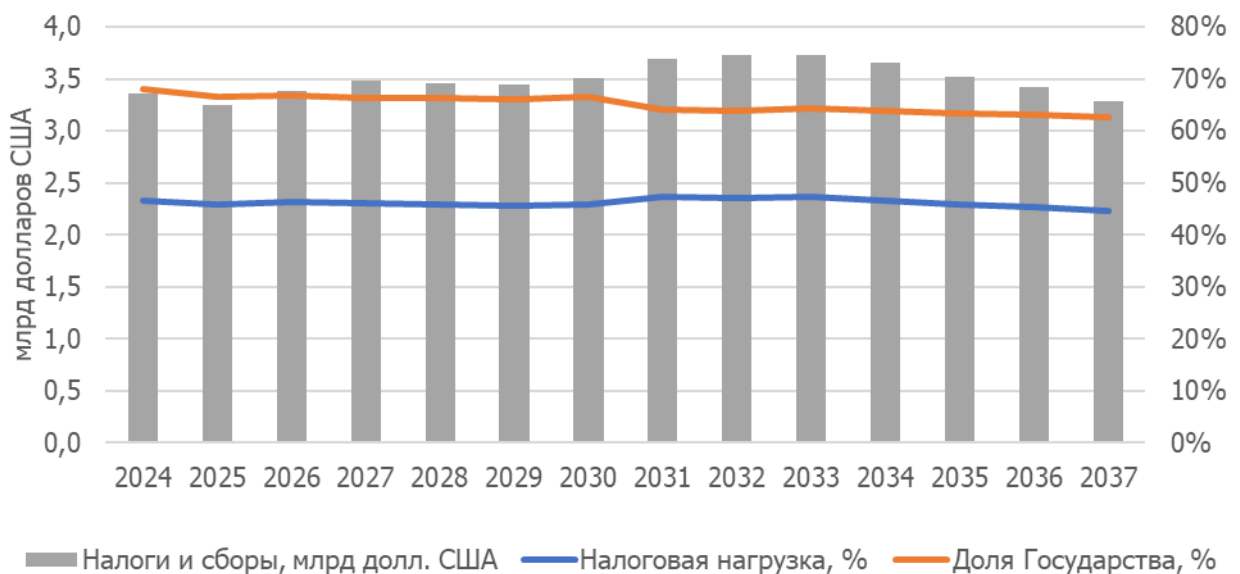
[Алдыңғы мақалаларымыздың бірінде](#) атап өткеніміздей, КПО ТШО-мен қатар бүгінгі таңда абсолютті сандардағы ең ірі салық төлеуші ғана емес, сонымен қатар өндірілген мұнайдың тоннасына төленген салықтардың мөлшері бойынша көш бастап тұр. Контекстті жақсы түсіну үшін Қазақстанның КПО-дан соңғы он жылдағы ақшалай түсімдер үрдісін қарастырайық. Мұнда келесі екі көрсеткіш пайдалы: салық жүктемесі және мемлекет үлесі. «Салық жүктемесі» көрсеткіші салықтар мен алымдардың түсімге бөлінген сомасы ретінде есептеледі, ал «мемлекет үлесі» көрсеткіші салықтар мен алымдардың бөлінуге дейінгі ақша ағынына бөлінген сомасы болып табылады [Кіріс – операциялық шығындар - күрделі шығындар].

Төмендегі диаграмма жалпы төлемдер мен салықтардың шикі мұнай бағасына жоғары сезімталдығын көрсетеді, ең жоғары деңгейлер 2014 және 2022 жылдары тіркелген. 2015 және 2021 жылдар арасындағы кезең шикі мұнайдың орташа бағасының әлдеқайда төмен болуымен сипатталды, нәтижесінде төлемдер мен салықтар айтарлықтай төмендеді. Бұл ретте салық жүктемесі мен мемлекеттің үлесі қарастырылып отырған кезеңде салыстырмалы тұрақтылықты көрсетті.

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics құрастырылды

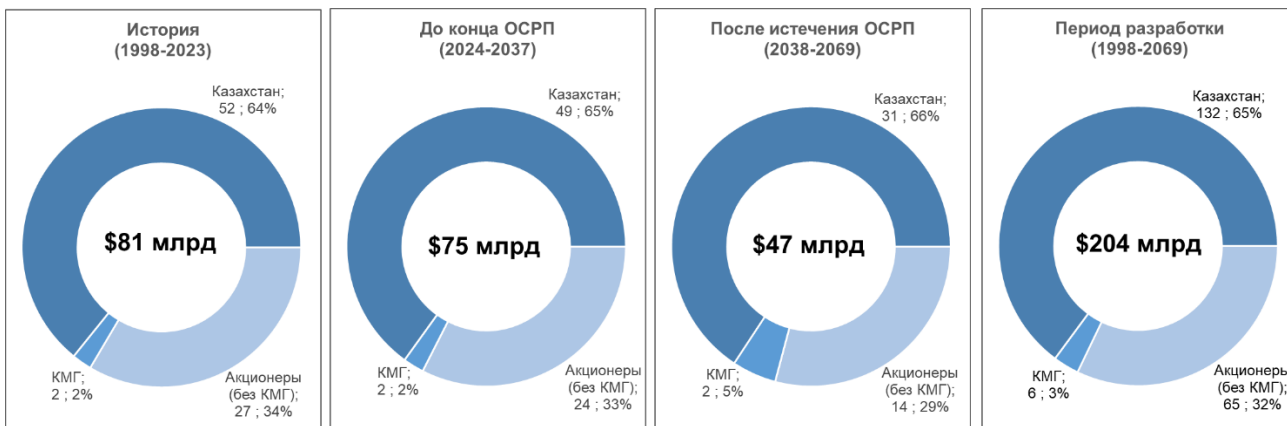
Біздің бағалауымыз бойынша, өндіру сөресі мен мұнайға қолайлы бағалар сақталған жағдайда, салық түсімдері, салық жүктемесі және мемлекет үлесі де Қазақстан Республикасы үшін пайданы қамтамасыз ете отырып, тұрақты деңгейде қалады.

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics құрастырылды

Жобаның Үкіметі мен инвесторларына бөлінетін ақша ағыны жобаның шартты кезеңдері бойынша бөлінген төмендегі дөңгелек диаграммаларда егжей-тегжейлі көрсетілген. 1998 жылдан 2023 жылға дейінгі тарихи кезеңде бөлуге 81 миллиард АҚШ

доллары түсті, оның ішінде Қазақстан үлесіне 64% немесе 52 миллиард АҚШ доллары тиесілі болды. 2024 жылдан 2037 жылға дейін, яғни ӨБК-нің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін бөлуге жұмсалатын жалпы ақша ағыны 75 миллиард АҚШ доллары мөлшерінде болжанады. 2038 жылдан 2069 жылға дейін ӨСК аяқталғаннан кейінгі кезеңде бөлуге болжамды ақша ағыны 47 миллиард АҚШ долларын құрайды, осылайша жобаның 1998 жылдан 2069 жылға дейінгі даму кезеңінде бөлуге арналған ақша ағынының жалпы көлемі 204 миллиард АҚШ долларын құрайды деп күтілуде. Жоғарыда аталған көрсеткіштердің бағалау мәндері ҚРК жобалары есебінен өндіру полкін сәтті ұстаған жағдайда жарамды және Қарашығанақ ГӨЗ салу мен пайдалануға байланысты ақша ағындарын есепке алмайды.

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics құрастырылды

Жоғарыда жүргізілген есептеулердің егжей-тегжейлері, оның ішінде КПО өндірудің болжамды бейіні, қызметтің үлес көрсеткіштері, сондай-ақ негізгі макро көрсеткіштер бойынша болжамдар біздің [Kazakhstan Energy Outlook 2024](#) аналитикалық баяндамамыздың инвестициялық әлеуеті бөлімінде берілген.

Қорытынды

Жобадан түсетін салық түсімдерінің мөлшері мен тұрақтылығы осы компанияның Қазақстан экономикасы үшін маңыздылығын көрсетеді. Елдегі екінші ірі салық төлеуші ретінде КПО Мемлекеттік бағдарламалар мен қызметтерді қаржыландыруда шешуші рөл атқарады. ӨСК аяқталуға жақындаған сайын инвестициялар мен өндірістік қызметті жалғастыруға ықпал ететін фискалдық ортаны сақтау өте маңызды.

2037 жылдан кейін күшіне енетін жаңа концессия шарттарына қатысты Қазақстан мен инвесторлар арасындағы келіссөздер алдағы онжылдықтарда елеулі экономикалық салдары бар еліміз үшін маңызды стратегиялық тақырып болып табылады. Қарашығанақ МӨЗ құрылысын жеделдету мәселесі, сондай-ақ отандық газ-химия

саласын дамытуға инвестициялар өзара тиімді және ұзақ мерзімді ынтымақтастықты жалғастыру формуласының бір бөлігі бола алады.

«ЭНЕРГИЯ» аналитикалық орталығы

«ЭНЕРГИЯ» аналитикалық орталығы» ЖШС (ENERGY Insight & Analytics) [KAZENERGY қауымдастығы](#) мен [AppStream IT-компаниясының](#) бірлескен кәсіпорны болып табылады. Компания шешім қабылдаушыларға нарықтың жетекші ойыншылары туралы егжей-тегжейлі ақпаратпен неғұрлым маңызды салалық көрсеткіштерді талдауға және болжауға мүмкіндік бере отырып, Қазақстанның мұнай, газ және электр энергетикасы салалары үшін деректердің, аналитикалық ақпараттың және ұсынымдардың басым көзі болуға ұмтылады. Energy Insight & Analytics қызметі дәйекті кезеңдері бар аналитиканың бүкіл циклін қамтиды: сипаттамалық, диагностикалық, болжамдық және ұйғарушы аналитика.

Energy Insight & Analytics-тің негізгі құралы мен өнімі - бұл өзіндік бағдарламалық жасақтамасы - ашық бастапқы бағдарламалық жасақтама ретінде бағдарламалық жасақтама ретінде пайдаланудың нақты жағдайлары үшін деректерді анықтауға, оқшаулауға, пішімдеуге және тиімді ұсынуға арналған EXia аналитикалық платформасы.

Дисклеймер / Жауапкершілікті шектеу

Бұл құжат тек танысу мақсатында пайдалануға арналған. Онда берілген ақпарат қандай да бір бағалы қағаздарды сатып алуға, өтеуге дейін ұстап қалуға немесе сатуға немесе қандай да бір инвестициялық шешімдер қабылдауға ұсыныс болып табылмайды және қандай да бір әрекетке шақыру болып табылмайды.

Осы құжатқа енгізілген болжамды болашақ нәтижелерге қатысты кез келген мәлімдеме, бағалау немесе болжам дәл болмауы мүмкін, сондықтан болашақ нәтижелерге қатысты міндеттеме немесе куәлік ретінде сенуге болмайды. «ЭНЕРГИЯ» аналитикалық орталығы» ЖШС (бұдан әрі - ENERGY Insights & Analytics) алушы немесе өзге тұлға осы құжатты немесе оның бір бөлігін пайдалану немесе қате пайдалану нәтижесінде туындаған кез келген түрдегі залал немесе залал үшін алушыға немесе кез келген басқа тұлғаға қатысты қандай да бір міндеттемелерді немесе жауапкершілікті өзіне қабылдамайды; алушының немесе өзге тұлғаның осы құжатты немесе оның бір бөлігін пайдалануы немесе қате пайдалануы нәтижесінде туындаған залал немесе залал үшін өзіне болашақта құжатты немесе оның бір бөлігін жаңарту бойынша немесе құжаттағы немесе оның бір бөлігіндегі анықталуы мүмкін дәлсіздіктер туралы кез келген адамды нақтылау немесе хабардар ету бойынша қандай да бір міндеттемелерді өзіне алмайды.

Energy Insights & Analytics материалдары инвестициялық және өзге де бизнес-шешімдер қабылдау кезінде пайдаланушының, оның менеджментінің, қызметкерлерінің, консультанттарының және (немесе) клиенттерінің білімін, пайымдауын және тәжірибесін алмастыра алмайды. ENERGY Insights & Analytics компанияның пікірі бойынша сенімді ақпарат көздерінен ақпарат алады, бірақ ENERGY Insights & Analytics ақпараттың дұрыстығына жауап бермейді, яғни ұсынылған

деректерге сыртқы аудит немесе өзге де арнайы тексеру жүргізбейді және олардың дәлдігі мен толықтығы үшін жауап бермейді.

Байланыс деректері

www.exia.kz

info@exia.kz

<https://www.linkedin.com/company/energy-insight/>

Қазақстан, Астана қаласы, Д.Қонаев, 10